GAZETA KRAKOWSKA

Nro 91.

Z Krakowa dnia 12 Listopada 1823 Roku we Srodę.

Z Warszawy d. 3 Listopada.

Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiąże Konstanty oglądał d. 23 z. m. wystawę płodów przemysłu kraiowego w Ratuszu Głównym M. S. Warszawy, a d. 27 z. m. podobnąż wystawę dzieł sztuk pięknych znayduiących się w officynie pałacu Kaźmirowskiego.

Tegoroczny Jarmark Walny Warszawski Wszystkich Swiętych w dniu dzisieyszym o godzinie 12 w południe przez dzwony ogłoszony został.

Deputacyia Główna Jarmarczna odbywa posiedzenia swoie co drugi dzień po południu od godziny 2giey w Ratuszu Głównym przy ulicy Senatorskiey pod Nrem 492 naprzeciw zabudowań Marywiliu.

Urząd Celny Jarmarczny, Bióro Stępla i waga Jarmarczna znayduią się w obrębie zabudowań Marywillu.

Straż policyyna, oddzielni dozorcy i stróże czuwaią nad bezpieczeństwem towarów wewnątrz zabudowań Marywillu, które w porze nocney latarniami dostatecznie są oświecone. Oddzielne środki zarządzonemi zostały względem niebezpieczeństwa pożaru.

Z Poznania d. 27 Października.

Po kilkumiesięczney niebytności, miasto nasze cieszy się znowu obecnością JO. Xiecia Jmci Namiestnika N. Króla w W. Xięztwie Poznańskiem, i Jey Królewicowskiey Mci Xiężney Jmci Ludwiki, dostoyney Jego małżonki, z wysoką Ich rodziną. Stanęli tu dziś z maiętności swoiey Przygodzkiey, dokąd się ziechali JO. Xiąże Jmćgz Warszawy, a Xiężna JMość z Ruhberg w Szląsku.

Z Petersburga d. 5 Października d. k.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Dalszy ciąg doniesień o podróży Jego Cesarskiey Mości:

Dnia 15 Września o godzinie 11tey przybył Cesarz Jegomość do Słonima; nocleg miał w domu Radcy Taynego Nowosilcowa. D. 16 o godzinie 7 zrana Monarcha w dalszą udał się drogę; tegóż dnia o 3ciey z południa przeieżdżał przez Prużany; a o godzinie 7 przez Kobryn, gdzie był spotkany przez Jego Cesarską Wysokość Wielkiego Xiężęcia Konstantego Pawłowicza.

Jego Cesarska Wysokość W. Xiąże Mikołay Pawłowicz dnia 15 Września o 1wszey z południa przeieżdżał przez Sło-

nim. a o godzinie 10 wieczorem przez Prużany.

Jey Królewska Wysokość Xiężniczka Karolina Wirtemberska, w podróży swey z cudzych kraiów do Petersburga, takoż Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Jegomość Michał Pawłowicz przybyli do Mitawy d. 23 Września o 6 wieczorem. Na ich pobyt przygotowany był tuteyszy dom rycerstwa. Wyiechali w dalszą podróż d. 24 o 9 z rana. Tegóż dnia przeieżdżali przez Rygę.

D. 19 Września o godzinie 5 z południa główno dowodzący 1wszem woyskiem, Hr. Fabian Wilhelm von der Osten-Sacken, po długiey niebytności powrócił do Mohilewa.

Z Kadyxu d. 10 Października.

Onegday przybył tu nowy Hiszpański Gubernator Donnay. Nazaiutrz w nocy zebrali się regidorowie, dla spisania, stósownie do uchwały Rejencyi tych którzy narodowe dobra pokupowali lub za ochotników w milicyi służyli. Dziś rano o godzinie 5 pułk 1wszy gwardyi Francuzkiey poszedł ztąd do Port-Royal, a po południu powróciła tu fregata, która zawiozła członki Stanów i kupców do Gibraltaru, którzy sądzili się bydź na niebezpieczeństwo wystawionemi. Ciągle uchodzą ieszcze ztąd ludzie. Municypalna junta iest rozwiązana i wszelkie tayne towarzystwa są zabronione.

Mówią, iż Król wynagrodzić chce wiernych swoich poddanych, którzy za iego sprawę walczyli. Baron Eroles mianowany bydź ma grandem Hiszpańskim i jenerałem kapitanem woyska; Marszałkowie polni Quesada, Longa, Sanches Cisneros wyniesionemi bydź maią na Jenerałów poruczników, a inni officerowie w miarę swych zasług bydź wynagrodzonemi. Karol Odonel otrzyma tytuł margrabi czyli hrabiego i wielki krzyż. Z pomiędzy prałatów Arcybiskup Walencyi otrzymać ma arcybiskupstwo Toledo (naybogatsze w monarchii,) Sewilski arcybiskupstwo Tarragony, a Tarragoński arcybiskupstwo Walencyi,

Od granic Hiszpańskich d. 22 Października.

Podług listów z Bajonny oczekuią tam w powrocie z Hiszpanii 23,000 piechoty Francuzkiey i większą część jazdy.

Trzysta ośmdziesiąt uwięzionych w Saragossie osób za polityczne mniemania podać miały do Króla prożbę o uwolnienie, i odebrały odpowiedź, iż oczyścić się wprzód maią przed wyznaczoną do tego juntą.

Mówią, iż mieszkańcy St. Sebastian zamyślaią podać do Króla prożbę o oddanie ich konstytucyynego Gubernatora Alexandra Odonnel pod sąd za nakazane przez niego zamordowanie 13tu ich współziomków.

Syn Abisbala, który służył iako adjutant pod Miną, przybył d. 19 b. m. do Girony, dla poddania się władzy Króla Hiszpańskiego; z wielką tylko trudnością wymknął się z Barcelony.

Dziennik Eno donosi, że San Miguel umarł.

Z Madrytu d. 21 Października.

N. Król udzielił order złotego Runa Kr. Francuzkiemu Ambassadorowi, Margr. Talaru, a wielki krzyż orderu Karola III. Nuncyuszowi Papiezkiemu, Kr. Francuzkiemu Prezesowi rady Ministrów P. Villele, Francuzkiemu Ministrowi spraw za-

granicznych, Vicehrabi Chateaubriand, Francuzkiemu Ministrowi woiennemu, Xciu Belluny, Francuzkiemu Ministrowi morskiemu, Margr. Clermont-Tonner, Francuzkiemu Ministrowi spraw wewnętrznych, Hr. Corbiere, Francuzkiemu Ministrowi sprawiedliwości, Hr. Peyronnet, Ministrowi Domu Królewskiego Marszałkowi Lauriston; daley Król. Pruski Minister spraw zagranicznych, Hr. Bernstorff, sprawuiący Ces. Rossyyskie interessa, Hr. Bulgari, Ces. Austryiacki nadzwyczayny Poseł, Hr. Brunetti. Ces. Rossyyski Pułkownik Butturlin, Sekretarz Nuncyusza Papiezkiego Cadolino, i Sekretarz poselstwa Francuzkiego, Hr. Gabria, otrzymali tenże order iako nadzwyczayni kawalerowie, a iako nadliczbowi PP. Hector Mottier, Baron Vieleastel, Hr. Chavannes, Hr. Courtivron, Xże Luxemburg, Vicehrabia Castelbajac, wszyscy do poselstwa Francuzkiego należący; daley Jan Franc. de Negelsfuhr, Ces. Austryiackiego poselstwa Sekretarz, tudzież należący do tegóż poselstwa Baron Ungernstirnber, Stoffregen i Lamob ssóff.

J. K. Mość mianował Barona Eroles jenerałem kapitanem Katalonii P. Laguna jenerałem kapitanem Estramadury, a P. Karola Odonnel, któremu winniśmy wzięcie Ciudad Rodrigo, jenerałem kapitanem dawney Kastylii.

W Sewilli d. 14 podczas wielkiego obchodu urodzin J. Kr. Mci znaydował się także u Dworu Poseł Angielski Pan A'Court.

Mianowanemi są: Posłami przy Kr. Dworze Portugalskim P. Vallajo, przy Kr. Pruskim Margr. de la Torrecilla, a przy Kr. Saskim P. Acosta. Xże San Carlos pozostanie Posłem w Paryżu, Hr. Gasa Flores w Wiedniu, a Hr. Alcudia w Petersburgu, których Rejencyia w te mieysca przeznaczyła. Xiąże Montemar iest mianowany prezesem rady Kastyliyskiey. Wyrokiem dnia 18 w Sewilli wydanym zniósł Krol ustanowione przez Rejencyią Ministerstwo spraw wewnętrznych, ponieważ powody do iego ustanowienia ustały.

Sewillanie pochlebiaią sobie, iż do 23 lub 24 Października cieszyć się będą obecnością Rodziny Królewskiey. W Toledo oczekuie na nią Jenerał Francuzki Larochejaquelin, który poprowadzi ią z swoią jazdą do Madrytu.

Rozwiązanie korpusu Ballasterosa nastąpiło bez żadney trudności, ponieważ nie udało się kilku officerom zbuntować żołnierzy.

D. 17 wyruszył ztąd ieden pułk, dla złączenia się z przeznaczonem do oblężenia Badaioz woyskiem Francuzkiem i korpusem Quesady. (Doniesione dawniey poddanie się Badaioz nie musiało zatem nastąpić.)

Pomiędzy taynemi papierami rządu, Stanów, które tu odkryto, znayduie się lista nagród, które sobie oycowie oyczyzny za wierne staranie o swą córkę naznaczyli. Dla Arguelles przeznaczonych iest na tey liście 86,000 realów, dla Zorraquin 141,000, dla Florez Eltrade 300,000, dla Zumalacarregui 155,000, dla Sorela 99 000, dla Sanches 92,000 realów, i t. d. cała kwota wynosi do 1 mill 853,287 r.

W koszarach tuteyszych wszczął się d. 18 b. m. ogień i ogarnął także pałac Hr. La Puebla (Marszałka Królewskiego); lecz nie wielką zrzadził szkodę. Domyślny podniedca tego ognia były o-

chotnik gwardyi narodowey obwiesił się. Gdy go znaleziono miał na sobie mundur z ozdobami, które zwycięzcom w d. 7 Lipca udzielono.

Słychać, iż Król niektórym członkom Stanów, o których dobrym zdaniu, miłości do oyczyzny i biegłości w sprawach rządowych był przekonany, posłał rozkaz do Gibraltaru, aby do niego przybyli. Ale liczba ich bardzo ma bydź niewielka, i znaydować się pomiędzy niemi także ma Minister sprawiedliwości Calatrava.

Z Paryża d. 27 Października.

Głowna kwatera nasza znaydowała się d. 18 b. m. w Aldea del Rio, a d. 19 w Anduiar.

Marszałek Lauriston podług urzędowego swoiego doniesienia przybył d. 6 Października w wieczór z swą piechotą i pierwszym oddziałem artyleryi przed Lerida. D. 17 wydał do Gubernatora wezwanie o poddanie twierdzy, a d. 18 zawarł tenże z Baronem Eroles, iako jenerałem kapitanem Katalonii umowę, iż twierdza do 30 Października oddaną zostanie. Marszałek Lauriston zatwierdził tę umowę i kroki nieprzyiacielskie zaraz ustały. — Zgąd słusznie zwrocić naypierwey należy wzrok a Barcelonę, która pewnie nie będzie się równie jak Lerida opierała. Rozkaz Króla Hiszpańskiego nadeyść tam iuż miał i kroki nieprzyiacielskie ustały; od 19 do 20 przewiiali się posłańcy między tą twierdzą i głowną kwaterą Xcia Conegliano. List prywatny donosi, iż Rotten opuścił tę twierdzę, a Mina z powodu powstania przeciw niemu zmuszony został zamknąć się w warowni Montjoui, którą Rotten na ostatnie schronienie we wszystko zaopatrzył.

Z Ax piszą: że twierdza Urgel poddała się; d. 21 wyruszyć miała osada dla bycia do Francyi w niewolą woienną poprowadzoną; sądzą iednak iż dozwolono iey doyść z bronią do Puycerda i na mułach swą własność uprowadzić. Z Perpignanu dodaią, iż ...igo, gubernator tey twierdzy, i inni officerowie woleli raczey poyść do Francyi w niewolą, niżeli pozostać w Hiszpanii.

Hostalrich było d. 19 przez Marszałka polnego Despres do poddania się wezwane.

Liczba zbroynych naszych okrętów została z powodu woyny z Hiszpanią od 90 do 150, a maytków od 8000 do 19,000 powiększoną.

Z prywatnego listu z Madrytu wyczytuiemy: że w tey chwili oprocz Spowiednika Saez, zostaią w poważaniu u Króla Hiszpańskiego Xże Infantado i officer Cordova z gwardyi Hiszpańskiey, który w powstaniu d. 7 Lipca w Madrycie wiele okazał męztwa, potem uiechał do Francyi i tam kilka miesięcy bawił. — Riego został z szlacheckiego seminarium do innego więzienia przeprowadzony. — W St. Sebastian odkryto łożę Communerosów i wiele ważnych znaleziono papierów. Na środku sali wisiał goły pałasz pod którym znaydowały się słowa: „wytrwałość i męztwo!„ Lustra i świece były czerwoney farby, a całe uporządkowanie składało się z stosownych ozdob. Loża ta została tymczasowo zamkniętą.

Zapewniaią, iż Margr. Casa-Iruio, który znany iest z długiego pobytu przy Ziednoczonych Stanach północney Ameryki, będzie Posłem przy Dworze Londyńskim.

D. 25 przybył tu Baron Damas.

Zapewniaią, iż 27 nayznakomitszych kupieckich domów Madryckich rozesłały do swoich korrespondentów okolnik, w którym im donoszą, iż w teraźnieyszem położeniu rzeczy zawieszaią na chwilę swoie czynności. Lękaią się zatem, aby ten wypadek względem wielu innych Hiszpańskich miast nie nastąpił, ieżeli wyrok Królewski względem milicyy, i osób, które od roku 1820 na urzędach były, będzie co do słowa uskuteczniony.

Dziennik Konstytucyionista wylicza Ministrów, którzy od r. 1814 we Francyi ieden po drugiem następowali. Nie rachuiąc sto dni (podczas wtargnienia Napoleona z wyspy Elby) było 6 prezesów rady, 6 Ministrów sprawiedliwości, 6 spraw zagranicznych, 7 spraw wewnętrznych, 9 morskich, 7 skarbowych, 6 Ministrów czyli dyrektorów policyi, 3 Ministrów Domu Królewskiego, a 10 Ministrów woiennych, to iest: Jenerał Dupont, Marszałek Soult, Xże Feltre, Marszałek Gouvion St. Cyr, Xże Feltre powtornie, Marszałek St. Cyr powtornie, Jenerał Latour-Maubourg, Xże Belluny, Jenerał Digeon, a teraz Baron Damas.

P. Köchlin na wiadomość o uwolnieniu Króla Hiszpańskiego dał swem domownikom d. 12 b. m. przepyszny obiad. W południe i w wieczór rozkazał z dział strzelać i ludzie iego przechodzili przez ulice Massevaux śpiewaiąc pieśni na pochwałę Króla i wykrzykuiąc: niech żyie!

Do Boulogne przybyło od 11 do 20 Października 7 pocztowych statków z 84 podróżnemi z Anglii, a 7 innych odpłynęło ztamtąd z 328. Jeden z pocztowych statków przywiozł 50 psów gończych, które są dla Xcia Kondeusza przeznaczone. Od 13 do 19 przybyło do Kale z Dowru 17 pocztowych statków z 834 podróżnemi, a odpłynęło ztamtąd 10 z 424 podróżnemi.

Ministeryium Francuzkie postanowiło, aby Hiszpaniia wynagrodziła straty poczynione przez korsarzów Hiszpańskich. Do wszystkich portów wydane zostało w tym celu wezwanie, aby wszyscy kupcy i własciciele okrętów podali Ministrowi morskiemu poniesione szkody.

W zamku Królewskim w Bordeaux przygotowane są pokoie na przyięcie Xcia Angouleme, chociaż iego przybycie nie iest ieszcze wiadome.

Baronowa Eroles, która przed rokiem zmuszoną została uiechać do Francyi i St. Beat (w departamencie wyższey Garony) na swoie mieszkanie obrała, poiechała ztamtąd d. 15 b m. do Talarn, mieysca urodzenia swego małżonka.

Zegarmistrzowi Motel dozwolił J. K. M. przybrać tytuł zegarmistrza marynarki.

Pomiędzy wystawionemi tu płodami kunsztu znaydował się astronomiczny zegar wynalazku tuteyszego zegarmistrza Perrelet, którego dwie tarcze okazywały godziny, minuty, sekundy gwiazdzistego roku i środkowy czas słońca. N. Król zakupił to dzieło kunsztu.

W Kaen otworzona została składka dla uzupełnienia kwoty na wystawienia pomnika dla zmarłego X. Siccard.

Przybył tu Ces. Rossyyski tayny Radca Baron Strogonów.

Zdrowie Króla Neapolitańskiego znaydować się ma w nader zasmucaiącym stanie.

W przywiedzioney niedawno staty-

styce miasta Paryża wyczytuiemy ieszcze, że sama ta stolica wnosi do Skarbu 81 mill. Fr. a zatem składaiąc 713,000 mieszkańców wypada na każdego 114 Fr. Dodawszy zaś do tego opłatę od domów do gry, Paryż wnosi więc do Skarbu dziesiątą część dochodu całey Francyi. Za xiążki i modne towary weszło w r. 1821 z zagranicy około 2½ mill. Fr. Za same pachnidła 1 mill. za robione kwiaty pół mill. za porcelanę 2 mill. i t. d. Zgoła cały wywoz wynosił przeszło 46 mill. Fr. Od r. 1817 podwoił się wywoz iedwabnych towarów. W r. 1821 przybyło do Paryża 11,034 statków, a wyszło 902 wyładowanych. Wybuchłych pożarów z kominów liczą rocznie przeszło 500, a z domów do 150. Szynkowni wina znayduie się w Paryżu 2333, a wodki zaledwo czwarta część tey liczby.

Dziennik Gwiazda winszuie Berlinowi szczęścia, że Balet Alina przez Aumera z muzyką C. Blum całkowicie tam był grany, gdyż Paryż pozbawiony był melodyy Gustawa Dugazon.

Z Londynu d. 24 Października.

Dziś rano przybył tu posłaniec z Paryża z doniesieniem, że Hiszpańskie obligacyie podniosły się cokolwiek na giełdzie tamteyszey. Poczem zaraz wczoray podniosły się u nas o 2 1/2 od sta.

Gazeta *Times* zawiera następuiącą listę mianowanych do południowey Ameryki Konsulów: do Mexyku jeneralny Konsul P. O'Gorman; do Vera-Cruz Konsul Mechenie; do Acapulco Konsul P. Ponsonby Staples, kommissarzami PP. Lionel Harvey i Ward; do Kolumbii Santa Fe de Bogata jeneralny Konsul P. James Henderson, autor historyi Brazylii; do Laguaira P. Tomasz Tupper; do Maracaibo P. Robert Sutherland; do Kartageny P. Watts; do Panamy P. Macgregor; kommissarzami Pułkownik Hamilton i Pułkownik Patrick Campbell; do Buenos Ayres jeneralny Konsul Pan Parish; do Chili jeneralny Konsul P. Nugent; do Peru i Limy jeneralny Konsul P. Rowcroft.

Słychać (wyraża Gazeta Goniec,) iż Rząd poczytuie stan zachodnio-indyiskich osad ták niebezpiecznym, iż postanowił zamiast na przewozowych na woiennych okrętach przesłać tam posiłki. Dwa liniiowe pułki maią niezwłocznie do Barbadoes odpłynąć.

Znany z ważnych budowań kanałów i wielu użytecznych zakładów, tudzież odznaczaiący się w woyskowości Xiąże Bridgewater umarł d. 21 b. m. w wieyskiem swoim mieszkaniu Ashride w 71 roku życia. Był on jenerałem i naczelnikiem 14go pułku dragonów.

Kapitan Cruise, który dla przywiezienia drzewa na budowę okrętów 10 miesięcy na Neuseeland bawił, wydrukować kazał interessuiący dziennik swey podróży.

W Liwerpoolu d. 22 b. m. wybuchnął wielki pożar, przez który spaliły się 3 na 12 pięter wysokie spichrze z około 240,000 szeflami obcego żyta, 1000 pak bawełny i t. d. Należały one do P.P. Booth i kompanii i szkoda rachowana iest do 150,000 Fs. Towary i gmachy były przez towarzystwo ogniowe zaręczone. Uszkodzonych także zostało wiele okolicznych domów. Z ludzi nikt iednak życia nie utracił.

Zawarty w d. 8 Marca r. b. traktat przymierza między pełnomocnikiem

Rzpltey Kolumbiyskiey Joachimem Mozquera Arboleda, i Ministrem spraw zagranicznych Rzpltey Buenos-Ayres, Bernardem Rivadiva, został zatwierdzony i w obu kraiach ogłoszony.

Z Marahan piszą pod d. 29 Sierpnia: Lord Cochrane przybywszy na admiralskim swoim okręcie Piotr 1wszy do portu naszego, obiął tę prowincyią na rzecz państwa Brazyliyskiego. Wszyscy Europeyscy Portugalczykowie są rozbroionemi, i wszystkie urzędy Brazyliyczykami osadzone; w porcie zatrzymano 16 Portugalskich okrętów i kilka Angielskich, ponieważ miano ie w podeyrzeniu, iż były wyładowane własnością Portugalską.

— D. 25. —

Kommissyia do obrachowania pretensyi Angielskich do Hiszpanii rozpoczęła swoie posiedzenia, lecz dotąd znayduią się tylko obecnemi kommissarze Angielscy, a Hiszpańscy PP Colon i Machado oczekuią na nowe instrukcyie od swoiego Rządu, ponieważ Król ogłosił wszystkie uchwały Stanów za niemaiące żadnego znaczenia. Nie wątpią iednak, iż Król zatwierdzi zawarty pod rządem Stanów traktat, ponieważ Poseł nasz P. A'Court miał tę przezorność, iż wyrobił w ówczas podpis samego Króla rzeczonego traktatu.

Lord Nugent przed odpłynieniem z Kadyxu starał się zapewnić wyiazd czterem Deputowanym Arguelles, Galiano, Calatrava i Quadra. Wyrobił im paszporty i naiął dwa woienne okręty, które ich do Gibraltaru zawieść miały, będąc pewny, iż uydą baczności eskadry Francuzkiey, która całkiem zaiętą była poddaniem się Kadyxu. Arguelles przed rozeyściem się Stanów wniosł, aby podpisały protestacyią: iże tylko ulegaiąc przemocy rozwięzuią się, ale obstaią przy pełnomocnictwach swoich wynikaiących z Konstytucyi, którą tylko przemoc obca obaliła. Lecz wniosek iego nie utrzymał się. Admirał Valdes, który powierzoną miał sobie obronę Kadyxu, nie myślał szczerze o niey, gdyż nawet maiących do swoiego rozrządzenia łodzi działowych nie wprawił do obrony miasta, a miał do tego dosyć czasu i niedoświadczony lud koniecznie tego potrzebował.

Żona, brat i siostra Riego mieszkaią w małym domku w okolicy Londynu i nie maią się w naylepszych znaydować okolicznościach. Riego zaś siedzi w więzieniu Madryckim oddzielny od swoich towarzyszów, którzy żadnego z sobą związku nie maią. Dozor nad nim powierzony iest Hr. Torre Alta, kapitanowi gwardyi Królewskiey, należącemu do pięciu uwięzionych z powodu zdarzenia w d. 7 Lipca, którzy co chwila śmierci oczekiwali.

W półnoeney Jrlandyi nietylko zboża, ale zimniaków bardzo mizerny iest tego roku urodzay.

Wszystkie Angielskie okręty, które w tym roku wypłynęły na połów wielorybów do Grenlandyi i drogi Davis' przywiozły około 16,597 beczek tłuszczu, a zatem o 1200 beczek mniey niż w latach 1820 i 1821.

W Plimut czynione wkrótce będzie doświadczenie żelaznego masztu i pomostu kosztem wynalazcy na woiennym okręcie.

Z Włoch d. 6 Października.

Kardynałowie *Spina*, *Arrezzo* i *Rusconi* potwierdzonemi są legatami w Bo.

nonii, Forli i Rawennie. Dziś odbędzie się w pałacu Kwirinialnym pierwsza kongregacyia Kardynałów względem spraw duchownych i kraiowych. Część tego pałacu iest iak dawniey zamkniętą dla kobiet. Przywrócony także ie t dawny zwyczay, iż obok pokoiów J. Swiątobliwości dawany codziennie będzie obiad dla 12 pielgrzymów. Mowią o wyniesieniu wielu prałatów na godność kardynalską. Prywatny sekretarz zmarłego Papieża, Prałat Soglia, mianowany iest przez teraźnieyszego taynym podkomorzym.

Kardynał Consalvi nie do Neapola ale do Montopoli w Sabina się udaie.

W r. 1821 ludność Rzymu wyniosła oprócz żydów 146,000 dusz, pomiędzy któremi znaydowało się 10 kardynałów, 27 biskupów, 1582 mnichów, 1450 Xięży, &c.

Ludność Neapolu na końcu r. 1822 wynosiła 344,716 dusz; powiększyła się więc od r. 1821 o 3573 dusz.

Z Drezna d. 20 Października.

Z powodu szczęśliwego uwolnienia przez oręż Francuzki NN. Królestwa Hiszpańskich i ich rodziny cały Dwór wystąpił w gali, i NN. Królestwo i Xiąże Maxymilian przyymowali życzenia od Ministrów, członków rady stanu, dyplomatycznego ciała, jenerałów, i t. d. Przed południem podczas nabożeństwa w kościele Katolickim i wszyttkich innych w mieście odśpiewane zostało przy wystrzałach z dział i ręczney broni *Te Deum.*

Z Hagi d. 27 Października.

Na dzisieyszym posiedzeniu drugiey izby Stanów jeneralnych Minister Skarbowy podał iey w imieniu Króla rachunek nadzwyczaynych wydatków na r. 1824 i oraz sposoby ich załatwienia. Poczem izba przyiąwszy niektóre prośby, zamieniła posiedzenie na tayne.

Poseł nasz w Paryżu Baron Fagel przybył tu teraz.

Minister osad, P. Falk, iedzie z zleceniem do Anglii.

Z Sztokolmu d. 24 Października.

Długo leżący w Stanach seymuiących wniosek, ażeby raz na zawsze wypłacić przeszłey rodzinie Królewskiey w r. 1809 wyznaczoną Summę za prywatny maiątek i za apanaże, odesłał onegday Król radzie Stanu. Oddziały wniosły także do Stanów wiele ważnych uchwał, iak n. p. o dyrekcyi magazynów, wolności handlu, podziale opłat, i t. d. Jnne w krótce wniesione będą i załatwione, tak iż spodziewać się można, że Seym naydaley do połowy Grudnia ukończony zostanie.

Powracaiący z Stambułu nasz Poseł, P. Palin, wiezie z sobą naypięknieyszy zbiór starych monet, który rachuiąc tylko wartość metalową wynosić ma do 20,000 funtów szterlingów.

Z München d. 19 Października.

J. Królewicowska Mość Następca tronu naszego poiechał wczoray do Włoch.

Radca w Ministerstwie stanu spraw wewnętrznych, P. Stürmer, mianowany iest aktualnym radcą Stanu do Sekcyi spraw wewnętrznych.

Bawarski Szambelan, Hr. Wittgenstein, otrzymał od JN. Króla Pruskiego order S. Jana.

J. K. M. udzielił Jenerałowi porucznikowi Knesebek, jenerałowi adjutantowi N. Króla Pruskiego, wielki krzyż orderu Józefa.

DODATEK
DO Nro 91.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 12 Listopada 1823 Roku we Srodę.

Ze Lwowa d. 3 Listopada.

Uwiadomienie C. K. Rządu kraiowego.

Dla osiągnienia i w tym kraiu zbawiennego celu szczepienia krowinki zawisłego na tem: aby czystą i prawdziwą, to iest: ze zdrowych ludzi przeszczep'oną i przeciwko zarażeniu się ospą naturalną istotnie broniącą ospę krowią pożytecznie używać i takową rozszerzać, tudzież, aby szczepienie krowinki we wszystkich szczególnych okolicach doskonale i na wszystkich zdolnych do szczepienia, dotąd ospy naturalney nieodbyłych mieszkańcach bez różnicy wieku uskutecznić, potrzebna iest do tego oględność i czynność nietylko użytych do tego lekarzy i chyrurgów, ale także czynne przyłożenie się Dominiiów i Duchownych. Przykładanie się Dominiiów i Duchownych zależy szczególniey na tem, ażeby się ci nietylko przekonali, ale i przykładali do tego, by Lekarze do szczepienia krowinki wyznaczeni, osoby tą krowinką zaszczepione, ieszcze przynaymniey dwa razy odwiedzili, aby takowi lekarze iak im przepisano żądali od Dominiiów pomocy, aby doskonałą mieli wiadomość o wszystkich w ich mieyscu znayduiących się osobach, które ani krowinki szczepioney nie miały, ani naturalney ospy nieodbyły, a zatem do szczepienia są zdolne, i tym sposobem od domu do domu, czyli od familii do familii, całą wieś zwiedzili, i gdzie potrzeba tę krowinkę po zaszczepiali, zaswiadczenia na tych, którym ospę krowią szczepili, należycie porozdawali, wreszcie przytem po ludzku i tak się obchodzili, aby sobie ziednali zaufanie obywateli tak względnie szczepienia, iak i własney ich osoby. Rządowi kraiowemu zależy i będzie zawsze na tem zależyć, aby i cel szczepienia krowinki mianowicie, zabezpieczenie od zarażenia się ospą naturalną, osiągniony był, i by potrzebne na to wydatki skarbu i Dominiiów nad należytość i potrzebę nie były powiększone zwłaszcza, że i Dominiia gdy się ospa w ich okolicach pokaże, obowiązane są do wynagrodzenia części wydatków zaleczenie chorych na ospę i szczepienie krowinki osobom

od ospy ieszcze nie napadniętym, azatem do szczepienia zdolnym. Aby więc ten powszechny cel osiągnąć, Zwierzchności mieyscowe, Dominiia i Duchowni wzywaią się, by szczepienie czynnie wspierać, w postępowanie lekarzy szczepiących czyli stósownie do celu działaią tak podczas letniego szczepienia, iak gdy w czasie panowania ospy naturalney wysełani bywaią, ściśle wglądać i czynnie przykładać się do uchylenia wszelkich przeszkod, aby obywatele krewnych swoich nie ukrywali przed szczepieniem; równie też potrzeba na to uważać i nalegać, aby dla przesądu lub niedostatecznego wsparcia dominikalnych Urzędników albo też niegruntowne postępowanie lekarza szczepiącego, szczepienie w iakowem mieyscu tylko po części uskutecznionem nie było, ale owszem należycie doglądać szczepionego, aby lekarz skutek szczepienia u każdego szczepionego przed wydaniem certyfikatu należycie uznał, certyfikaty takowe akuratnie rozdał, aby rapporta lekarza szczepiącego rzetelnie i z przekonania były potwierdzone i aby lekarzom wydane były świadectwa gruntowne z przekonania a nie ze słyszenia, iako się przy końcu choroby na ospę znaydowali, i iako w tem a w tem mieyscu szczepienie krowinki istotnie do skutku przyprowadzili. W takim rapporcie umieszczone być maią dnie bytności lekarza w takiem mieyscu, liczba szczepionych i opatrzonych zaświadczeniami szczepienia iako szczepienie krowinki należycie odbyli, daley umieszczone bydź ma zatwierdzenie, iż mieszkańcy mieyscowi od familii do familii przywoływani byli, i wszyscy zdolni do szczepienia, istotnie krowianką szczepieni byli; albowiem tylko przez zgodne i stósowne postępowanie każdego w szczególności powołanego do popierania tego dobroczynnego instytutu, ów piękny cel w przeznaczeniu swoiem osiągniętym bydź może.

Z Wiednia d. 2 Listopada.

JO. Xże Metternich, Domu, Dworu J. C. K. Mci i stanu Kanclerz, powrócił tu dziś o godzinie 2 z południa w pożądanym stanie zdrowia ze Lwowa.

Z Rzymu d. 18 Października.

Kr. Francuzki nadzwyczayny Poseł przy Stolicy S. Xże Laval Montmorency, odebrał dnia 16 b. m. o godzinie 8 1/2 przez nadzwyczaynego gońca z Paryża wiadomość o uwolnieniu Króla Hiszpańskiego. i zaraz udzielił ią osobiście Jego Swiątobliwości i Kardynałowi Sekretarzowi stanu Somaglia. Oyciec S. nadzwyczay ucieszony radosną tą nowiną, podziękował Posłowi za iey udzielenie i w naypochlebnieyszych wyrazach powinszował chwalebnego czynu orężowi Francuzkiemu. J. Swiątobliwość rozkazał potem, aby w następuiącą niedzielę d. 19 w trzech patryiarchalnych kościołach S. Jana Lateraneńskiego, S. Piotra Watykańskim i S. Maryi odśpiewane zostało uroczyste *Te Deum*, na podziękowanie Naywyższemu za okazaną nadzwyczayną łaskę. Oyciec S. udał się sam do kościoła Lataraneńskiego i zanucił *Te Deum*. Ste kollegium i ciało dyplomatyczne zaproszonemi byli przez Kardynała Somaglia, iako archipresbitera tego kościoła, na to nabożeństwo i przybyli. W dniu 16 w którym ta wiadomość przybyła, Posłowie Francuzki i Portugalski

oświecili swoie mieszkania, a inni Posłowie d. 19.

Gazeta tuteysza pod d. 8 Października opisuie uroczystości, które w Civitavechia, Viterbo, Pesaro, Spoleto, &. z powodu wyniesienia na Stolicę świętą teraźnieyszego Papieża nastąpiły. W Spoleto w mieyscu urodzenia Oyca Sgo obchodzone było z szczególnieyszą radością. Naypierwszą wiadomość o obiorze nowego Papieża odebrała Pani Katarzyna Mongalli, z domu Hrabina della Genga, siostra J. Świątobliwości przez sztafetę d. 29 Września. Spoletto i wiele innych mieysc kraiu Papiezkiego wysłały do Rzymu deputacyie, dla złożenia Jego Świątobliwości powinszowań z powodu iego wyniesienia na Naczelnika kościoła Katolickiego.

Z Brunświka d. 30 Października.

Odwieczne nasze miasto ma dziś zaszczyt oglądać w murach swoich JO. Xcia Karola, który nad niem rządy odbiera. Wczoray w południe wiechał tu panuiący nowy nasz Xże przy radosnych okrzykach ludu, i przygotowanych na iego przybycie uroczystościach. Nie zadługo potem pokazał się Xże w towarzystwie brata swoiego Wilhelma ludowi z ganku i był nayżywszemi okrzykami przyięty. W wiecrór było miast o oświecone.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

robione w Obserwatoryum Astronomicznem UNIWERSYTETU JAGIELLONSKIEGO, *w Miesiącu Listopadzie roku* 1823.

Dzień	Wysoko: Baromet:			Stan Thermometru			Hygrometr	Wiatr	Stan Atmosfery.
	rano	po poł:	wieczr:	rano	po poł:	wieczr:	rano pop: wie:	ran: p.p. w.	
8.	27.5, 8	27.5, 2	27. 5,9	† 4.	† 4.	† 2	88° 95° 90°	NO. O. N.	poch. desz. desz
9.	27.7, 1	27.7, 0	27. 6,9	† 0,5	† 2	† 0.	88. 76. 90.	N. NO, O.	poch snieg. poch
10.	27.8, 3	27.9, 7	27 10,9	— 1,5	— 1.	— 6	95. 70. 80.	NO. N. N.	poch. snieg. pog.

UWIADOMIENIE.

W Księgarni Maia i Mateckiego znayduią się do przedania *Początki Arytmetyki* z dodatkiem miar i wag nowych w Królestwie Polskiem z porównaniem, tudzież Tablicy różnych monet w różnych kraiach w wartościach przybliżonych Franków i Złotych Polskich. Zebrane przez *Wincentego Karczewskiego*, Adjunkta Opserwatoryum Astronomicznego przy Uniwersytecie Jagiellońskin. Cena Złp. 2 groszy 15.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek dnia 13 b. m. daną będzie Komedya w 3 aktach oryginalnie po Włosku przez sławnego Goldoniego napisana na ięzyk polski przełożona, pod nazwiskiem: *Antykwaryusz, czyli Piekło Domowe.*

W Niedzielę zaś d. 16 b. m. daną będzie wielka Opera w 3 aktach z dzieł W. Bogusławskiego, z muzyką sławnego Cherubiniego, pod nazwiskiem: *Dwa dni trwogi*, czyli *Woziwoda Paryzki.*

Dnia 10 i 11 Listopada 1823 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	13	—	12	—	11	15	11	—
— *Zyta*	8	15	8	—	7	—	6	15
— *Jęczmienia*	6	15	6	—	5	15	—	—
— *Owsa*	4	—	3	24	3	20	—	—
— *Jagieł*	18	—	17	—	16	—	15	—
— *Grochu*	9	—	8	—	7	—	—	—
— *Rzepaku*	18	—	17	—	16	—	—	—

W Gdańsku dnia 31 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp. 160	do	210
Żyta	— — 100	—	110.
Jeczmienia	— — 80	—	86.
Owsa	— — 60	—	66.
Grochu	— — 110	—	120.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 59 Ciągnieniu d. 12 Listopada r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

62. 5. 42. 65. 1.

Przyszłe 60 Ciągnienie dnia 19 Listopada r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyynego, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. W skutku Reskryptu Senatu Rządzącego pod 31 Października r. b. 1823 do Nru 3589 wydanego, ogłasza, otwarty Urząd Etatowego Kancelisty przy Trybunale I. Instancyi Wol: Miasta Krakowa z Jego Okręgiem — z tym dołożeniem, aby chcący się o dostąpienie tegoż Urzędu ubiegać, prośby swoie, Allegatami, zdatność i dobrą Konduitą udowodniaiącemi, opatrzone — do Preasidium Trybunału I Instancyi, do dnia 1go Grudnia r. b. 1823 zanieśli — a to w celu dalszego przedstawienia do Nominacyi.

W Krakowie dnia 7 Listopada 1823.

Nikorowicz.

Raubach, Sekr. S. A.

W dniu 14 Listopada 1823 r. o godzinie 9tey zrana w Krakowie w Sukiennicach odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey na mocy polecenia Wys: Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i Jego Okręgu, z dnia 8 Lipca r. b. do L. 3890 zapadłey sprzedarz ruchomości, iako to: pościeli, i Sukien.

W Krakowie dnia 10 Listopada 1823 r.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

Podpisany Komornik ninieyszem ma honor zawiadomić Prześ: Publiczność, iż w drodze Exekuci zaięte kosztowności, iako to: dwa łańcuchy złote, łyżki srebrne, &c. przez publiczną licytacyą po trzechkrotnem onych wystawieniu stósownie do Art: 621 K. P. S. stanowczo, w dniu 18 Listopada 1823 r. o godzinie 10 ranney, w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod Licz. 226 sprzedanemi zostaną. Chęć licytowania maiący, mogą każdego dnia takowe kosztowności w mieyscu sprzedaży odbyć się maiące, to iest: w Kancellaryi podpisanego Komornika z rana od godziny 10 do 12; popołudniu od 2 do 4 widzieć; otrzymaiący przybicie, natychmiast gotowiznę wyliczyć winien będzie. — W Krakowie d. 6 Listopada 1823 r.

Teodor Jaworski . K. S.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc osobiście na ostatnim iarmarku w Lipsku, sprowadził do swego Magazynu w Sukiennicach będącego znaczny transport Sukien, Double-Brochów, tak gładkich iako i w pasy, kortów, Kaźmirów naymodnieyszych, Wigoniów w różnych kolorach i gatunkach z pierwszych fabryk Sedańskich, Louvier, Veroiet i Niderlandskich, co wszystko za mierną i rzetelną cenę (*à prix fixe*) sprzedawać ofiaruie. — W Krakowie d. 24 Października 1823.

Kaietan Fuchs.